

Forlæggeren og Commissionshandleren (Ja!), men heller ikke dette er tydeligt udtalt i Paragraphen, da Ordene „under lige Vilkaar“ efter Sammenhængen egentligen kun kunne henføres til den conditionale Sætning, som begynder med „naar han“, i den første Deel af Paragraphen. Derimod kan den samme Betingelse, nemlig Navngivelse paa Skriftet, ganske vist ikke udstrækkes til Bogtrykkeren (Nei!), Noget, som allerede igaar er blevet omtalt, og, hvis jeg rigtigt har forstaaet den ærede Rigsdagsmand, som er Ordfører for de Herrer Forslagsstillere, fra deres Side er anerkjendt (Ja!). Det er jo og en umiddelbar Folge af § 1, at Bogtrykkeren kun ved en Lovovertrædelse kunde blive unavngiven, hvorimod det med Hensyn til Forfatter, Udgiver og Forlægger eller Commissionshandler er aldeles i sin Orden, at de ikke navngives paa Skriftet. Men under Forsættelse heraf er Paragraphen ogsaa i denne Henseende mindre heldigt redigeret, thi saaledes som den er affattet, maatte det snarest antages, at Bogtrykkeren kun var ansvarlig under de selvsamme Vilkaar, som gjælde med Hensyn til de umiddelbart foran nævnte Personer, og i Særdeleshed kan det Modsatte ikke siges at være antydet ved den Maade, hvorpaa Slutningsordet „Bogtrykkeren“ er sat i Forbindelse med det foregaaende ved Ordet „endelig“ (Jo!). Nei, paa ingen Maade; thi, naar der staaer: „er ingen saadan Forfatter nævnt, paahviler Ansvarret under lige Vilkaar først Udgiveren, dernæst Forlæggeren eller Commissionshandleren og endelig Bogtrykkeren“, saa betegnes herved kun en yderligere Gradation i det subsidiaire Ansvar. Overalt troer jeg, at en større Tydelighed og Bestemthed vilde opnaaes ved nærmere at holde sig til den tidligere Redaction. I det sidste Forslag er maaskee Fremstillingen vel meget concentreret, og er derved bleven mindre præcis.

Men der er endnu et andet Punkt, hvorom

jeg troer at burde udtale mig. Jeg beklager, at jeg tilfældigvis har været forhindret fra at høre det Foredrag, som den høitagtede Justitsminister har holdt idag, og hvorunder han, efter hvad jeg har erfaret, skal have berørt det samme Punkt, jeg nu skal tillade mig at gaae over til; men jeg skal dog ikke afholde mig fra om dette Punkt, hvorpaa jeg lægger megen Vægt, at fremsætte nogle faa Bemærkninger, som maaskee ikke ville findes ganske overflødige. Det forekommer mig nemlig saare betænkeligt, at Ansvarret for et Skrifts Indhold efter § 3, anden Passus, skal standse ved Bogtrykkeren, og jeg maa, forsaavidt der muligen kunde være nogen Tilbøielighed til at gaae ind herpaa, for mit Vedkommende paa det Bestemteste fraraade det; thi jeg troer, at det vilde være et betydeligt Misgreb, og jeg skal tillade mig noget nærmere at gjøre Rede for, hvorpaa jeg grunder denne Mening. Jeg skal ikke længe opholde mig ved den Motivering, som i Betænkningen indeholdes med Hensyn til den her omhandlede vigtige Forandring i det oprindelige Udkast, hvilken Motivering forekommer mig temmelig svag. Forsaavidt man blandt Andet har paaberaabt sig, at det ellers vilde kunne indtræffe, at mange forskjellige Personer paa een Gang kunde komme til at bære Ansvarret, og at dette ligeledes kunde komme til at hvile paa Personer, der ingen Anelse havde om, hvori Forbrydelsen bestod, da skal jeg blot bemærke, at selve det foreliggende Forslag kan lede til, at Flere kunne komme til at bære Ansvarret for de i de tvende første Paragrapher omtalte formelle Overtrædelser, ligesom det ogsaa med Bogtrykkeren kan være Tilfældet, at han ikke kjender Skriftets lovsstridige Indhold. Men Forhandleren har ligesaa vel som Bogtrykkeren al Anledning til at iagttage Varsomhed med et Skrift, paa hvilket hverken Forfatter, Udgiver eller Forlægger ere navngivne.